

Håndtering av Bakteriell nyresyke (BKD) i PO6

Forvaltningsmessig oppfølging og vår vurdering av status per nå.

Agenda

Forvaltningsmessige
oppfølging av BKD

Prøvetaking/diagnostikk

Våre vurderinger av
situasjonen i PO6

Kunnskapsbehov

Forvaltningsmessig oppfølging:

- Båndlegging av anlegg med sykdomsmistanke/påvisning.
  - 13 anlegg til nå i PO6, hvorav 3 stamfisklokaliteter i sjø og ett landanlegg.
- Arbeid med å kartlegge sykdomstilfelle:
  - Prøveuttak for verifisering av diagnose til Veterinærinstituttet.
  - Epidemiologisk kartlegging.
  - Vilkår ved slaktetillatelser mv.

Relevant regelverk

- Matloven
- Dyrehelseforskriften (Forordning (EU) 2016/429)
  - Listeføring av sykdommer
  - Meldeplikt
  - Forvaltningsmessige tiltak
- Akvakulturdriftsforskriften

- Vår retningslinje for tilsynsmessig oppfølging av BKD (2013) er under revidering.
  - Oppdatering av regelverk
  - Brakkleggingstid

§ 6. Nasjonal liste og kategorisering av sykdommer hos akvatiske dyr

Nasjonal liste for sykdommer hos akvatiske dyr og kategorisering er som følger:

<i>Navn på nasjonalt listet sykdom – akvatiske dyr</i>	<i>Nasjonal kategori</i>	<i>Art/gruppe av arter</i>
Bakteriell nyresyke (BKD, <i>Renibacterium salmoninarum</i>)	F	Familie: Laksefisk

Båndlegging innebærer:

- Fryse situasjonen.
- Ingen avl eller reproduksjon.
- Tillatelse med vilkår ved slaktetransport
- Ingen vedtak om utslakting per nå.
  - I vår retningslinje står det at utslakting ikke er vanlig praksis, men kan vurderes ved vesentlig risiko for smitte til andre anlegg eller villfisk.
  - Smittesituasjonen gjaldt kun ett selskap fram til november 2023.
  - Selskapet framviste slakteplaner og slaktet fortløpende ut merder med påvist smitte.

Enkeltvedtak vs. soneforskrift

Det er til nå fattet enkeltvedtak om båndlegging av nye BKD-tilfeller.

Forskrift om restriksjonssone har fortløpende vært til vurdering, og kan bli nødvendig.

Per nå har tilfellene dukket opp spredt i et relativt stort område i over ett år. Vi har vurdert at risikoen for passiv smittespredning i sjø er lav.

I følge vår retningslinje er det ikke vanlig med soneforskrift ved påvisning av BKD.

Lite dokumentert kunnskap å støtte seg på.

Risikobaserte helsekontroller og prøvetaking.

- Vi har veiledet om ekstra årvåkenhet i forhold til BKD og mer diagnostikk.
- Lagt særlig vekt på undersøkelser for BKD i alle anlegg med stamfisk.
- All diagnostikk ved helsekontroller i PO6 bør inkludere særlige søkelys for BKD.
  - Obduksjon av mye fisk!
  - Helsekontroll av smolt siste 3 uker før utsett.
  - Flytting av sjøsatt fisk.
- De aller fleste aktører og anlegg i PO6 har tatt ut målretta prøver for BKD i 2023.

Generell veiledning på mattilsynet.no

- Innskjerpet generell biosikkerhet.
  - Båttrafikk, og spesifikt for brønnbåter og avlusingsfartøy.
- Ansvaret ligger hos havbruksnæringen.
- Informasjon og råd til elveeiere og fiskere
  - Villfanget anadrom fisk som blir strøket, skal bli obdusert og undersøkt for BKD.
  - Vask og desinfeksjon av fiskeutstyr mellom vassdrag.
  - Meldepliktig sykdom.

[Hjem](#) > [...](#) > [Fiskehelse og fiskesykdommer](#) > Bakteriell nyresjuka (BKD)

Bakteriell nyresjuka (BKD)

BKD er ein alvorleg fiskesjukdom på oppdrettsfisk. Sjukdommen blir ikkje rekna ein stor trussel mot villfisken i Noreg.

Samarbeid med Veterinærinstituttet

- Kunnskapsstøtte
- Møter ved behov
- Tett kontakt ved innsendelser av prøver for verifisering av diagnoser.
- Epidemiologisk kartlegging – skjema.

Veterinærinstituttet
National Veterinary Institute

Skjema for innsamling av epidemiologisk informasjon fra sjølokaliteter med påvist BKD

Skjema fylles ut for inneværende produksjonsperiode. Det skal fylles ut ett skjema per lokalitet. Utfylt skjema sendes til Veterinærinstituttet, epi@vetinst.no

Epidemiologisk kartlegging pågår

- Det er så langt ikke avdekket smittekontakt med utlandet verken via brønnbåt eller innførsel av rogn.
- Stamfisklokalitetene har gjennomført undersøkelser av stamfisk før og i forbindelse med stryking, slik som akvakulturdriftsforskriften pålegger.
- Det er ikke mistanke om BKD-smitte i noen av settefiskanleggene som har levert smolt til de aktuelle sjølokalitetene.

Videre om epidemiologisk kartlegging:

- Den primære smittekilden er foreløpig ukjent.
- I Norge regnes villfisk som det viktigste smittereservoaret for bakterien.
- Smittespredning har med stor sannsynlighet vært via brønnbåtkontakt, avlusingsfartøy og/eller annet utstyr som flyttes mellom lokaliteter.
- Smittekartlegging har vist brønnbåtkontakt mellom båndlagte anlegg, og smitte til enkeltmerder som er ferskvannsbehandlet.

Vurderinger av situasjonen:

- Vi er bekymret over BKD-situasjonen.
- Det er påvist smitte hos et nytt selskap i november. Vi vet ikke om dette har sammenheng med de tidligere smittepåvisningene, som alle var innen samme selskap.
- To stamfiskaktører er rammet. Det får konsekvenser for rognproduksjon.
- I tillegg er ILA en risikofaktor i forhold til rognproduksjon.

Behov for mer kunnskap om:

- Desinfeksjonsmidlers effekt
- UV-behandling – virker det?
- Smitte i villfiskbestand – rutiner og metoder for overvåking
- Smitteoppblomstring via ferskvannsbehandling
- Smittesporing via sekvenseringsmetoder
- Lengde på brakkleggingstid

Takk for oppmerksomheten!

Janne Kandal

Inspektør/Veterinær

Avdeling Nordmøre og Romsdal,

Mattilsynet, region Midt.